Voorontwerp van Decreet Programmadecreet bij de begrotingsaanpassing 2026

MEMORIE VAN TOELICHTING

Hoofdstuk 1. Algemeen

Artikel 1

Dit artikel behoeft geen commentaar.

Hoofdstuk 2. Cultuur, Jeugd, Sport en Media

Afdeling 1. Opheffing begrotingsfonds Vrijwilligersbeleid

Artikel 2

Dit fonds werd opgericht bij decreet van 6 juli 2018 houdende bepalingen tot begeleiding van de aanpassing van de begroting 2018. Er worden geen ontvangsten noch uitgaven meer voorzien.

Afdeling 2. Opheffing begrotingsfonds CCP-ECP

Artikel 3

Dit fonds werd opgericht bij decreet van 8 juli 2011 houdende bepalingen tot begeleiding van de aanpassing van de begroting 2011. Er worden geen ontvangsten noch uitgaven meer voorzien.

Hoofdstuk 3. Financiën en Begroting

Afdeling 1. Oprichting van het Vlaams Fonds Handhaving Wegverkeer

Algemene toelichting

De Vlaamse Regering heeft op 28 november 2025 principieel beslist tot de uitbouw van een Vlaams Verwerkingscentrum (VVC) voor de verwerking van snelheidsovertredingen afkomstig van AWV-trajectcontroles op gewestwegen. Ze keurde daarbij het personeelskader, de ICT-voorzieningen, de budgettaire verwerking, de opdrachten en het juridisch kader goed.

Bij de opstart van het VVC zullen de beelden van de trajectcontroles van AWV die momenteel nog niet operationeel zijn verwerkt worden.

Het VVC/Vlaamse Belastingdienst zal instaan voor de verwerking en afhandeling van de snelheidsovertredingen die in aanmerking komen voor een onmiddellijke inning. In overleg met de parketten zal bekeken worden hoe de doorstroming van vastgestelde snelheidsovertredingen kan worden opgezet en welke rol de Vlaamse Belastingdienst hierin kan spelen. Snelheidshandhavingssystemen op gemeentewegen en trajectcontroles op autosnelwegen vallen momenteel buiten de scope van het VVC. Het is niet uitgesloten om de diensten van het VVC op termijn aan te bieden aan de lokale besturen. Er werd tevens beslist tot de opzet van een Vlaams luik met ANPR Managed Services-luik (VAMS).

De Vlaamse Belastingdienst werd er tevens mee belast een begrotingsfonds op te richten, zodat de ontvangsten uit de administratieve toeslagen – die zullen worden opgelegd n.a.v. het opleggen van een boete bij de vermelde snelheidsovertredingen - kunnen gebruikt worden ter financiering van de verwerkingskosten (software, hardware en verzendings- en transactiekosten).

Zowel de Vlaamse Belastingdienst als het Agentschap Wegen en Verkeer kunnen na onderling overleg beroep doen op dit begrotingsfonds.

Verantwoording per artikelnummer

Artikel 4

Dit artikel behoeft geen toelichting.

Artikel 5

Er wordt een begrotingsfonds opgericht voor het ontvangen van de administratieve toeslag die zal worden opgelegd bij iedere snelheidsovertreding die wordt vastgesteld bij AWV- trajectcontroles op gewestwegen.

Voor een gedetailleerde toelichting kan worden verwezen naar de beslissing van de Vlaamse regering van 28 november 2025 (VR 2025 2811 DOC.1114/1).

Artikel 6

Deze bepaling beschrijft de uitgaven waarvoor de middelen van het Begrotingsfonds kunnen worden aangewend. Deze is conform de beslissingen die de Vlaamse Regering op 28 november 2025 heeft genomen.

Band met de begroting

Zoals hiervoor reeds vermeld zullen in het nieuw op te rechten begrotingsfonds "Vlaams Fonds Handhaving Wegverkeer" ontvangsten toekomen die afkomstig zijn uit administratieve toeslagen op snelheidsovertredingen. Deze zullen worden gegenereerd vanaf de tweede helft van 2026. Daarom is het van belang dat dit begrotingsfonds spoedig tot stand wordt gebracht, om de toewijzing van de ontvangsten uit de toeslagen aan het begrotingsfonds mogelijk te maken.

Motivatie bij datum inwerkingtreding in de toekomst

Bij de beslissing die de Vlaamse Regering heeft genomen op 28 november 2025 werd rekening gehouden met ontvangsten die zullen worden gegenereerd in de tweede helft van 2026.

Afdeling 2. Wijziging datum indiening ontwerpbegrotingsplan in het Vlaams Parlement

Artikel 7

Deze wijziging verbindt de timing van indiening van het ontwerpbegrotingsplan in het Vlaams Parlement aan de aflegging van de Septemberverklaring in het Vlaams Parlement.

De Septemberverklaring verwijst naar de verklaring die in het Vlaams Parlement wordt afgelegd over de algemeen maatschappelijke situatie en de krachtlijnen van de begroting. Op dit ogenblik voorziet het reglement van het Vlaams Parlement dat die verklaring wordt afgelegd op de vierde maandag van september, tenzij het Uitgebreid Bureau tot een ander tijdstip beslist (artikel 83 van het reglement van het Vlaams Parlement (versie van 3 februari 2026)).

Band met de begroting

De aanpassing is noodzakelijk om alle begrotingsdocumenten tijdig en conform de

voorschriften op te maken en in te dienen.

Hoofdstuk 4. Mobiliteit en Openbare Werken

Afdeling 1. Aanpassing drempelbedrag Verkeersveiligheidsfonds n.a.v. het begrotingsakkoord horende bij het dossier 'Herkeuring door hersteller'

Artikel 8

In het begrotingsakkoord bij het ontwerp van decreet over herkeuringen van voertuigen door erkende keurders bij erkende herstellers in het kader van een proefproject werd opgenomen dat het bedrag vanaf hetwelk de ontvangsten uit verkeersboetes worden aangerekend op de algemene ontvangsten (MB0-9MHHAOD-OW) (i.c. 17.386.000 euro) wordt verlaagd met het bedrag overeenstemmend met 5 VTE zoals opnieuw vastgesteld bij begrotingsopmaak 2025 inclusief indexaties, bedrag hetwelk gelijktijdig kan bijgeschreven kan worden op het loonartikel van het departement MOW.
Het in de nota VR (VR 2023 1407 DOC.1067/1TER) en voormeld begrotingsakkoord vermelde bedrag van 286.600 euro voor 5 VTE komt op 1 januari 2026 geïndexeerd op 341.400 euro terwijl op 1 januari 2025 de geïndexeerde waarde 334.700 was, zijnde een surplus van 6.700 euro. Bij in mindering brengen van dit surplus op het sinds 1 januari 2025 bestaande drempelbedrag van 17.051.300 euro ontstaat aldus het nieuwe drempelbedrag van 17.044.600 euro.

<u>Band met de begroting</u>

Gelet op de impact op de algemene ontvangsten en de ontvangsten van het verkeersveiligheidsfonds in de begroting van 2026 wordt dit voorstel hier opgenomen.

Motivatie bij retroactieve datum van inwerkingtreding:

In het begrotingsakkoord bij het ontwerp van decreet over herkeuringen van voertuigen door erkende keurders bij erkende herstellers in het kader van een proefproject werd opgenomen dat het bedrag vanaf hetwelk de ontvangsten uit verkeersboetes worden aangerekend op de algemene ontvangsten (MB0-9MHHAOD-OW) (i.c. 17.386 keuro) wordt verlaagd met het bedrag overeenstemmend met 5 VTE zoals opnieuw vastgesteld bij begrotingsopmaak 2025 inclusief indexaties, bedrag hetwelk gelijktijdig kan bijgeschreven kan worden op het loonartikel van het departement MOW.

Deze aanpassing werd voor het eerst rechtzettend doorgevoerd bij BA2025 gezien ze bij vergetelheid niet werd meegenomen in het programmadecreet 2025 met ingang van 1 januari. Gezien het een geïndexeerd bedrag betreft, moet jaarlijks een verdere aanpassing worden doorgevoerd - bij gelegenheid van de begrotingsaanpassing, rekening houdend met de evolutie van de loonkost per 1 januari.

Afdeling 2. Toevoegen rechtsgrond voor verwerking van persoonsgegevens voor het Vlaams Verwerkingscentrum

Artikel 9

In artikel 62 van de Wegverkeerswet wordt zes nieuwe leden toegevoegd waarin de essentiële elementen voor de verwerking van persoonsgegevens worden opgelijst in het kader van de opsporing, vaststelling en handhaving door de Vlaamse Overheid van overtredingen op de Wegverkeerswet en haar uitvoeringsbesluiten. Het huidige artikel 62 bepaalt de personen die bevoegd zijn voor de opsporing en vaststelling van de overtredingen op de Wegverkeerswet en

haar uitvoeringsbesluiten.

De verordening (EU) 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van richtlijn 95/46/EG (hierna 'algemene verordening gegevensbescherming', afgekort als AVG) strekt ertoe om de gegevensbescherming in de Europese lidstaten te harmoniseren.

Sinds de inwerkingtreding ervan werd de Wegverkeerswet al enkele malen aangepast om de essentiële elementen (doeleinde van de verwerking, de betrokkenen, de te verwerken gegevens, de bewaartermijn, de verwerkingsverantwoordelijken …) voor de verwerking van persoonsgegevens aan de Wegverkeerswet toe te voegen. Deze verwerkingen hebben betrekking tot de gewestelijke taken inzake de scholing en de examens over de kennis en de vaardigheid die nodig zijn om voertuigen van elke categorie te besturen, de vakbekwaamheid, alsook voor de beperkte snelheidsovertredingen die niet strafrechtelijk worden bestraft.

Voor de algemene verwerking van persoonsgegevens door de Vlaamse overheid in het kader van overtredingen op de Wegverkeerswet en haar uitvoeringsbesluiten, is er echter geen duidelijke oplijsting van de essentiële elementen voor de verwerking van persoonsgegevens. De essentiële elementen zijn niet gecentraliseerd in één wetsartikel en moeten bijgevolg worden afgeleid uit de samenvoeging van meerdere artikels binnen de Wegverkeerswet. Dit is niet ideaal voor de betrokkene en volgt niet de principes zoals voorgeschreven in de algemene verordening gegevensbescherming.

Met deze toevoeging aan artikel 62 worden alle essentiële elementen voor de verwerking van persoonsgegevens in het kader van de opsporing, vaststelling en handhaving van de Wegverkeerswet en haar uitvoeringsbesluiten gecentraliseerd in één duidelijke bepaling.

Het nieuwe eenentwintigste lid duidt de persoonsgegevens aan die zullen worden verwerkt in het kader van de opsporing, vaststelling en handhaving door de Vlaamse Overheid van overtredingen op de Wegverkeerswet en haar uitvoeringsbesluiten. De betrokkenen wiens gegevens zullen worden verwerkt zijn de weggebruikers die een overtreding hebben begaan op de Wegverkeerswet en haar uitvoeringsbesluiten.

Gelet op artikel 67bis en 67ter is het ook noodzakelijk wanneer de weggebruiker niet onmiddellijk kan worden geïdentificeerd om ook de houder van de kentekenplaat te identificeren. De houder van de kentekenplaat kan zowel een natuurlijk persoon zijn als een rechtspersoon.

Verder worden ook de gegevens van het voertuig verwerkt, naast de nummerplaat, kunnen ook verdere technische gegevens van het voertuig worden verwerkt zoals de EURO-norm van het voertuig.

Medische gegevens van de weggebruiker kunnen mogelijks worden verwerkt. Deze medische gegevens kunnen een wettelijke uitzondering dan wel overmacht bewijzen na de vaststelling van een overtreding.

Strafrechtelijke gegevens zullen worden verwerkt in het kader van het vaststellen van onder meer recidive of de constitutionele elementen van een misdrijf.
Tot slot zullen ook technische gegevens eigen aan de aard van de overtreding worden verwerkt. Het gaat hier bijvoorbeeld om gemeten snelheid, de locatie van de overtreding, de rijrichting, …

De Vlaamse Regering kan deze gegevens verder nader bepalen in de specifieke uitvoeringsbesluiten.

Voor de opsporing, vaststelling en handhaving van overtredingen op de Wegverkeerswet en haar uitvoeringsbesluiten kunnen de door de Vlaamse Overheid bevoegde personen toegang verkrijgen tot de authentieke gegevensbronnen die noodzakelijk zijn in de uitvoering van hun taken. In de eerste plaats is het noodzakelijk om gegevens van zowel het Rijksregister, de Kruispuntbank van Ondernemingen en de Kruispuntbank van de Voertuigen te verwerken.
Gelet op de gevoeligheid van de gegevens waartoe de overheidspersonen van de Vlaamse Overheid toegang toe zullen hebben, is het noodzakelijk dat deze personen gehouden zijn tot strikte vertrouwelijkheid van deze gegevens.

De overheidspersonen aangeduid door de Vlaamse Overheid treden op als verwerkingsverantwoordelijken en zullen deze persoonsgegevens verwerken in het kader van het algemeen belang, namelijk de handhaving op de Wegverkeerswet en haar uitvoeringsbesluiten.

Het nieuwe zesentwintigste lid vermeldt de bewaartermijn van de gegevens. De maximale bewaartermijn is 10 jaar na de vaststelling van de overtreding, zodat rekening kan worden gehouden met eventuele recidive. In geval de overtreding aanleiding geeft tot een administratieve of gerechtelijke procedure wordt de start van de maximale bewaartermijn verlegd naar de definitieve beëindiging van deze procedure.

<u>Band met de begroting</u>

De rechtsgrond voor de verwerking van de persoonsgegevens is noodzakelijk om snelheidsovertredingen te kunnen laten verwerken door het VVC. Bij de opstart van het VVC zullen de beelden van de trajectcontroles van AWV die momenteel nog niet operationeel zijn verwerkt worden. Het VVC zal instaan voor de verwerking en afhandeling van de snelheidsovertredingen die in aanmerking komen voor een onmiddellijke inning. De inkomstenstroom uit deze onmiddellijke inningen zal rechtstreeks naar Vlaanderen vloeien.

Motivatie bij datum inwerkingtreding in de toekomst:

In de nota aan de Vlaamse Regering betreffende het Vlaams Verwerkingscentrum (VVC) van 28 november 2025 (VR 20252811 DOC.1114/1) wordt vooropgesteld dat het VVC binnen negen maanden wordt uitgebouwd en operationeel gemaakt. Rekening houdend met deze vooropgestelde timing, wordt de datum van inwerkingtreding bepaald op 1 juli 2026. Het is noodzakelijk dat de rechtsgrond voor de verwerking van de persoonsgegevens juridisch is verankerd vanaf het ogenblik dat het VVC operationeel wordt.

Hoofdstuk 5. Omgeving

Artikel 10

De voorliggende wijzigingen in het kader van BA2026 willen een aantal vergetelheden bij de eerdere wijzigingen aan bijlage 6 bij het DIWB bij Programmadecreet bij de begroting 2026 rechtzetten.

Situering

De codering van de watervoerende lagen in Vlaanderen werd in opdracht van de Vlaamse Milieumaatschappij (hierna "de VMM") geupdated. Met het artikel 56 van het besluit van de Vlaamse Regering van 21 juni 2024 tot wijziging van het besluit

van de Vlaamse Regering van 1 juni 1995 houdende algemene en sectorale bepalingen inzake milieuhygiëne, het VLAREL van 19 november 2010 en het besluit van de Vlaamse Regering van 27 november 2015 tot uitvoering van het decreet van 25 april 2014 betreffende de omgevingsvergunning, wat de waterregelgeving betreft, werd deze nieuwe versie juridisch verankerd in bijlage 2bis bij Vlarem II.

De huidige toestand (probleemstelling)

Met het Programmadecreet bij de begroting 2026 werd bijlage 6 al aangepast aan de gewijzigde hcov-codering. Achteraf bleek deze aanpassing echter niet volledig te zijn. De wijzigingen aan de formuleringen van een aantal hydrogeologische hoofdeenheden werd over het hoofd gezien. Vaak gaat dit om slechts het toevoegen of weglaten van een koppelteken of het toevoegen van "systeem". Het gaat ook hier slechts om technische, en dus geen inhoudelijke, wijzigingen. Maar bijlage 6 blijft dus zelfs na de eerdere wijzigingen verschillen van de inhoud van bijlage 2bis bij Vlarem II. De gedeeltelijke overeenstemming zou dus opnieuw kunnen leiden tot onduidelijkheid en rechtsonzekerheid voor de heffingsplichtigen, die dan weer kunnen leiden tot eventuele discussies.

Knelpunten en opportuniteiten

De huidige tabel "II. Gebiedsfactor" bevat 2 kolommen waarbij de gebiedsfactor voor HJ 2018 en de "jaarlijkse toename van de factor tot en met heffingsjaar 2023" zijn opgenomen. Sinds heffingsjaar 2023 is er geen wijziging meer geweest. Een vermelding van uitsluitend de huidige gebiedsfactor (d.i. dus eigenlijk de gebiedsfactor die toepasselijk is vanaf heffingsjaar 2023) zou de tabel vereenvoudigen en ervoor zorgen dat heffingsplichtigen niet zelf aan het rekenen moeten gaan om de huidige gebiedsfactor te kennen. Gebiedsfactoren van toepassing op voorgaande heffingsjaren kunnen eenvoudig geraadpleegd worden in de versie van bijlage 6 die van toepassing was vóór 1 januari 2026.

Daarnaast is deze tabel ook niet logisch opgebouwd. A1000_actiegebied_4 komt bv. eerst, voor achtereenvolgens A1000_actiegebied_3, A1000_actiegebied_2 en A1000_actiegebied_1.

Wijzigingen aan de huidige regeling

De voorliggende wijzigingen willen enerzijds bijlage 6 volledig in overeenstemming brengen met bijlage 2bis bij Vlarem II vanaf 1 januari 2026 en anderzijds ook van deze noodzakelijke aanpassing gebruik maken om bijkomend tabel II eenvoudiger en logischer te maken. Om de wijzigingen overzichtelijk te houden werd gekozen om de tabellen bij bijlage 6 opnieuw in hun geheel te vervangen.

Budgettaire impact

Omdat de wijziging aan de hcov-codering geen impact heeft op de indeling van de bestaande grondwaterputten (en dus ook niet op de bestaande laag- en gebiedsfactoren), en ook de overige wijzigingen aan tabel II louter technische aanpassingen zijn, wordt er door de voorgestelde wijzigingen geen impact verwacht op de budgetten.

<u>Band met de begroting</u>

De inkomsten uit de heffing op de grondwaterwinning hebben een directe band met de begroting en de budgetten van de Vlaamse Overheid. Er wordt geen impact verwacht als de voorgestelde wijzigingen worden doorgevoerd. Het niet-doorvoeren ervan zou mogelijks wel een impact kunnen hebben op de begroting en de budgetten, omdat er nog steeds verschillen bestaan tussen de formuleringen opgenomen in bijlage 6 bij het DIWB en deze opgenomen in bijlage 2bis bij het

Vlarem.

Motivatie bij retroactieve datum van inwerkingtreding

Met het Programmadecreet bij de begroting 2026 werd bijlage 6 bij het decreet van 18 juli 2003 betreffende het integraal waterbeleid, gecoördineerd op 15 juni 2018 (hierna "DIWB") aangepast aan de nieuwe hcov-codering die met het besluit van de Vlaamse Regering van 21 juni 2024 tot wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 1 juni 1995 houdende algemene en sectorale bepalingen inzake milieuhygiëne, het VLAREL van 19 november 2010 en het besluit van de Vlaamse Regering van 27 november 2015 tot uitvoering van het decreet van 25 april 2014 betreffende de omgevingsvergunning, wat de waterregelgeving betreft, juridisch verankerd werd in bijlage 2bis bij het besluit van de Vlaamse Regering van 1 juni 1995 houdende algemene en sectorale bepalingen inzake milieuhygiëne (hierna "Vlarem II"). De wijzigingen aan bijlage 6 traden in werking op 1 januari 2026.

Deze wijzigingen beperkten zich tot louter technische aanpassingen (het toevoegen van de letter "A" voor de bestaande codes), zonder dat dit inhoudelijke wijzigingen met zich meebracht. Dit zou dus geen impact hebben op de heffing op de grondwaterwinning voor heffingsjaar 2026, maar het doorvoeren van de wijzigingen werd noodzakelijk geacht om eventuele discussies te vermijden die zouden kunnen ontstaan als bijlage 6 niet zou overeenstemmen met de nieuwe hcov-codering.

Bij een later nazicht werd opgemerkt dat er ook in de formulering van een aantal hydrogeologische hoofdeenheden kleine aanpassingen gebeurden en dat dus niet enkel een A voor de code werd toegevoegd. Hoewel het ook hier niet om inhoudelijke aanpassingen gaat, blijven er dus ook na de wijzigingen door het Programmadecreet bij de begroting 2026 nog altijd verschillen bestaan tussen bijlage 6 bij het DIWB en bijlage 2bis bij Vlarem II. Doordat de gebiedsfactor belangrijk is voor het vestigen van de heffing op de grondwaterwinning en verschillen in formulering eventueel tot discussies zouden kunnen leiden, is het van belang dat alle wijzigingen op dezelfde datum in werking treden (waarbij er rekening mee moet worden gehouden dat de wetgeving van toepassing op 1 januari van het heffingsjaar bepalend is voor de vestiging en berekening van de heffing).

Hoofdstuk 6. Onderwijs en Vorming

Afdeling 1. Eenmalige financiële injectie graduaatsopleidingen voor hogescholen

<u>Algemeen</u>

Sinds de inbedding van de graduaatsopleidingen in de hogescholen (academiejaar 2019-2020) is de instroom van studenten sterk toegenomen, wat wijst op het succes en de relevantie voor de Vlaamse arbeidsmarkt en andere maatschappelijke noden.

De sterke groei van het aantal studenten in de graduaatsopleidingen heeft echter niet gezorgd voor een evenredige stijging van de middelen die binnen het financieringsmodel hoger onderwijs gegenereerd worden. Bovendien vragen graduaatstudenten intensieve begeleiding door de hogeronderwijsinstellingen. Dit leidt ertoe dat de huidige financiering druk zet op de kwaliteit van de graduaatsopleidingen. Daarom wordt het noodzakelijk geacht om een eenmalige financiële injectie toe te kennen.

<u>Verantwoording per artikelnummer</u>

Artikel 11

De graduaatsopleidingen (niveau 5 van de Vlaamse Kwalificatiestructuur) vervullen een belangrijke maatschappelijke opdracht. Ze bieden beroepsgerichte opleidingen die vaak inspelen op knelpuntberoepen en vormen een laagdrempelige opstap naar het hoger onderwijs. Sinds hun inbedding in de hogescholen (academiejaar 2019-2020) is de instroom van studenten sterk toegenomen, wat wijst op het succes en relevantie voor de Vlaamse arbeidsmarkt en andere maatschappelijke noden. Dat blijkt ook uit data uit de schoolverlatersrapporten van VDAB, waar in de periode 20222-2025 97% van de schoolverlatende graduaatstudenten één jaar na afstuderen aan het werk zijn. Dit ligt opmerkelijk lager dan het aandeel schoolverlaters met een diploma secundair onderwijs dat na één jaar tewerkgesteld is: 92,73%.

Het Vlaamse hoger onderwijs kent een vrije instroom. Dit principe vormt één van de fundamenten van het hogeronderwijssysteem en bepaalt dat studenten een vrije studiekeuze kunnen maken na het behalen van een diploma secundair onderwijs. Sinds de inkanteling van de graduaatsopleidingen in het hoger onderwijs staat het potentiële studenten ook vrij te kiezen voor een graduaatsopleiding. Dit resulteerde in een influx van meer studenten met een technische of beroepsgerichte vooropleiding in het hoger onderwijs, wat ook de democratisering van het hoger onderwijs heeft vergroot.

Op basis van de meest recente officiële data bedroeg het aantal studenten in een graduaatsopleiding in het academiejaar 2023-2024 24.580 studenten. Ten opzichte van het aantal studenten vlak na de inbedding, het academiejaar 2019-2020 (10.124 en 4821 in uitdovende vorm van de oude hbo5-opleidingen), gaat het om een stijging van 65%. Op basis van niet-officiële data kan nog een verdere stijging tot 32.088 studenten in de graduaatsopleidingen verwacht worden in het academiejaar 2025-2026. Een belangrijke verklaring hiervoor zijn de hervormingen in het secundair onderwijs, waar sinds academiejaar 2025-2026 leerlingen uit een studierichting met een arbeidsmarktgerichte finaliteit niet langer een 7e jaar moeten afwerken om een graduaatsopleiding te starten.

Sinds het academiejaar 2022-2023 zijn de graduaatsopleidingen mee opgenomen in het kliksysteem. Hierdoor wordt hun jaarlijkse groei afgetopt tot 2%. Momenteel is het referentiepunt voor het variabel onderwijsdeel voor de graduaten (VOWhbo) met 25,55% overschreden.

De combinatie van een grote instroom, specifieke ondersteuningsnoden en de aftopping van de groei in het financieringsmodel zet de kwaliteit van de graduaatsopleidingen onder druk. Daarom is het noodzakelijk om in begrotingsjaar 2026 een eenmalige financiële injectie te geven aan de graduaatsopleidingen voor een totaalbedrag van 11.500.000 euro.

De bijkomende financiering voor de graduaatsopleidingen wordt voor het begrotingsjaar 2026 toegevoegd aan de totale werkingsmiddelen van de hogescholen. De middelen worden verdeeld op basis van het aandeel van elke hogeschool in het totaal aantal financieringspunten gegenereerd door de graduaatsopleidingen (VOWhbo) in de academiejaren 2021-2022 tot en met 2023-2024.

<u>Impactanalyse Kinder- en Jongereneffectrapport (JoKER)</u>

1. Context

Dit artikel creëert een rechtsgrond om bijkomende werkingsmiddelen toe te kennen aan de hogeronderwijsinstellingen voor het variabel onderwijsdeel van de graduaatsopleidingen. De bijkomende financiering houdt geen rechtstreekse verplichtingen of beperkingen in voor jongeren.

De primaire doelgroep zijn instellingen hoger onderwijs, aangezien zij begunstigden zijn van de bijkomende middelen, met het oog op het organiseren van onderwijs voor studenten. Ouders en andere actoren kunnen indirect betrokken zijn.

2. Impactanalyse

Effecten bij invoering:
De maatregel maakt het mogelijk bij te dragen aan het versterken van de onderwijskwaliteit voor de graduaatsopleidingen.

De decretale bepaling heeft geen negatieve rechtstreekse effecten op jongeren, aangezien zij geen nieuwe rechten of verplichtingen creëert.

Effecten bij niet-invoering:
Zonder deze rechtsgrond kunnen de bijkomende werkingsmiddelen voor de graduaatsopleidingen niet toegekend worden. Dit beperkt de ontwikkelingskansen van studenten.

Band met de begroting

Er zal 638.000 euro van begrotingsartikel FD0-1FBE2AA-PR naar begrotingsartikel FD0-1FEE2EA-IS herverdeeld worden. Dit bedrag is onderdeel van de totale herschikking voor investeringssteun van 5.758 keuro van FD0-1FBE2AA-PR naar FD0-1FEE2EA-IS bij BA2026. Als gevolg van de hervormingen van het 7e jaar BSO, zal 10.862.000 euro herverdeeld worden van begrotingsartikel FC0-1FDE2DD-WT naar begrotingsartikel FD0-1FEE2EA-IS.

Afdeling 2. Aanpassing NT2-asielmiddelen in het volwassenenonderwijs

Algemeen

Om de begrotingsdoelstelling van een vermindering met 50 miljoen euro op de uitgaven van het volwassenenonderwijs te kunnen realiseren, zijn bijkomende maatregelen nodig. Daarom wordt een deel van de voorziene NT2-asielmiddelen voor de centra voor basiseducatie en de centra voor volwassenenonderwijs in het begrotingsjaar 2026 geschrapt.

Verantwoording per artikelnummer

Artikel 12

De Vlaamse Regering heeft zich in het Vlaams Regeerakkoord 2024-2029 geëngageerd om vanaf 2027 een begroting in evenwicht te hebben. In het centenboekje is een extra inkomst van 50 miljoen euro per jaar vanaf 2026 ingeschreven bij de inschrijvingsgelden van het volwassenenonderwijs. Daartoe werden de inschrijvingsgelden vanaf 7 augustus 2025 aangepast. Het standaardtarief van 1,5 euro per lestijd werd verhoogd naar 2,25 per lestijd. Deze aanpassing hield rekening met de verschillende soorten opleidingen en cursisten van het volwassenenonderwijs. Opleidingen met een structureel knelpuntkarakter kosten voortaan 1 euro per lestijd terwijl opleidingen die niet arbeidsmarktgericht zijn 4 euro per lestijd kosten. Voor de basiseducatie en NT2 werden geen

wijzigingen doorgevoerd.

Op basis van het aantal inschrijvingen voor het schooljaar 2023-2024 werd een meeropbrengst van 33,4 miljoen euro gesimuleerd. Aan het begin van het schooljaar 2025-2026 blijken de verhoogde inschrijvingsgelden vooral een daling van het aantal inschrijvingen binnen de 4-euro opleidingen tot gevolg te hebben. De verhoogde inschrijvingsgelden genereren dan ook voorlopig onvoldoende extra inkomsten om de beoogde 50 miljoen euro te halen. Omwille van de budgettaire noodzaak worden bijkomende maatregelen genomen:

1. Het voorontwerp van decreet over de opheffing van de centra voor deeltijds onderwijs, de tempering van de uitgaven in het volwassenenonderwijs en programmatie en rationalisatie in het basisonderwijs en het secundair onderwijs bevat een eenmalige vermindering op de omkadering van de CVO voor het schooljaar 2026-2027, toegepast op de totale volumes aan leraarsuren en punten voor de niet-NT2-opleidingen. Dit betekent dat ook de voorziene 0,8%-groei op de niet-NT2 opleidingen van de CVO niet toegekend wordt voor schooljaar 2026-2027.
2. De huidige bepaling schrapt een deel van de NT2-asielmiddelen vanaf 2026.

Sinds 2016 worden jaarlijks asielmiddelen, onder de vorm van aanvullende leraarsuren, VTE, punten en werkingsmiddelen, aan de centra voor volwassenenonderwijs en de centra voor basiseducatie toegekend om tegemoet te komen aan de vraag naar bijkomende NT2-opleidingen als een gevolg van de verhoogde instroom van vluchtelingen in een inburgeringstraject. De asielmiddelen zijn bedoeld om tegemoet te komen aan acute noden, zoals bijvoorbeeld een asielcrisis. Net zoals in voorgaande jaren werd in het programmadecreet voor de begroting van 2026 de toekenning van asielmiddelen voor extra NT2-aanbod in 2026 voorzien. Een deel van deze middelen, ter waarde van 7,2 miljoen euro werd echter nog niet toegekend aan de centra en zal door dit voorstel geschrapt worden.

In het totale NT2-aanbod wordt er slechts een zeer beperkt deel ingericht met de asielmiddelen. Voor de organisatie van het reguliere NT2-aanbod geldt er een open end-financiering op basis van de prestaties van de 3 voorgaande jaren. Dit betekent dat de middelen de deelname van het aantal NT2-cursisten volgen. De groei van schooljaar 2024-2025 naar 2025-2026 betekent ongeveer 31 miljoen euro aan bijkomende middelen. De schrapping van de asielmiddelen voor 2026 zal daarom wellicht geen grote impact op het NT2-aanbod hebben.

<u>Band met de begroting</u>

Het schrappen van een deel van de asielmiddelen zal bijdragen tot de beoogde tempering van de uitgaven van het volwassenenonderwijs met 50 miljoen euro.

Motivatie bij retroactieve datum van inwerkingtreding

Voor 2026 werden de asielmiddelen toegekend met ingang vanaf 1 januari 2026. Na de definitieve goedkeuring van het programmadecreet bij de begroting 2026 op 19 december 2025 werden de CVO en CBE geïnformeerd over de toekenning van een deel van de asielmiddelen, met name: 14.540,37 aanvullende leraarsuren, 212,66 aanvullende punten en een bedrag van 266.863,97 euro aan werkingsmiddelen voor de CVO, en 40 aanvullende vte, 659,47 aanvullende punten en een bedrag van 489.666,91 euro aan werkingsmiddelen aan de CBE. Aangezien de toekenning van deze middelen op (kalender)jaarbasis gebeurt, is het nodig om de aanpassing vanaf het begin van het kalenderjaar door te voeren.

Afdeling 3. Subsidies voor taalversterkende initiatieven

Algemeen

Deze bepaling voorziet in een machtiging voor de Vlaamse Regering om de in de begroting voorziene middelen aan te wenden voor initiatieven die bijdragen aan de versterking van de Nederlandse taalvaardigheid van kinderen en jongeren.

De maatregel past binnen het beleidskader van de conceptnota Ieder kind taalheld en laat toe initiatieven te ondersteunen die zich bevinden op het snijvlak van verschillende beleidsdomeinen, waaronder Onderwijs, Cultuur, Jeugd en Welzijn.

Verantwoording per artikelnummer

Artikel 13

De bepaling laat toe om initiatieven te ondersteunen die zich situeren op het snijvlak van verschillende beleidsdomeinen, waaronder Onderwijs, Cultuur, Jeugd en Welzijn, zoals vermeld in de conceptnota Ieder kind taalheld. Taalontwikkeling van kinderen en jongeren vindt immers niet uitsluitend plaats binnen de schoolcontext, maar ook in vrijetijds-, welzijns- en gemeenschapscontexten.

Het tweede lid bepaalt dat de Vlaamse Regering de nadere voorwaarden, de wijze van toekenning en de modaliteiten voor de inzet van de middelen vaststelt. De Vlaamse Regering kan een beheersovereenkomst voor telkens maximaal vier jaar afsluiten.

De mogelijkheid om een beheersovereenkomst af te sluiten laat toe om, wanneer dit gelet op de aard of duur van het initiatief aangewezen is, een meer structurele samenwerking te organiseren. Het artikel voorziet de mogelijkheid om, binnen de grenzen van de begrotingskredieten, meerdere beheersovereenkomsten af te sluiten met organisaties die een structurele bijdrage leveren aan de versterking van de Nederlandse taalvaardigheid van kinderen en jongeren.

De duur van een beheersovereenkomst wordt beperkt tot maximaal vier jaar. Deze termijn biedt voldoende stabiliteit voor de uitvoering van de opdracht, terwijl tegelijk een periodieke evaluatie en heroverweging mogelijk blijft. De verplichting voor de Vlaamse Regering om bij elke nieuwe beheersovereenkomst haar keuze voor de betrokken organisatie te motiveren, waarborgt de transparantie en de objectiviteit bij de inzet van publieke middelen.

De opsomming in het derde lid heeft tot doel de draagwijdte van de subsidiemogelijkheid te verduidelijken. Het vierde lid verankert een aantal minimale kwaliteitscriteria waarmee bij de toekenning van middelen rekening wordt gehouden. Deze criteria waarborgen dat de ondersteunde initiatieven inhoudelijk onderbouwd, haalbaar en duurzaam zijn, en dat zij bijdragen aan de versterking van de taalvaardigheid in samenhang met de geldende onderwijsdoelen. Zij beogen tevens een voldoende mate van kwaliteitszorg, meetbaarheid en afstemming met relevante actoren. De nadere operationalisering van deze criteria gebeurt in de uitvoeringsbesluiten of desgevallend in de beheersovereenkomst.

Impactanalyse Kinder- en Jongereneffectrapport (JoKER)

1. Context

Dit artikel creëert een rechtsgrond om middelen toe te kennen aan initiatieven die bijdragen aan de versterking van de Nederlandse taalvaardigheid van kinderen en jongeren. Het betreft een subsidiemachtiging en houdt geen rechtstreekse

verplichtingen of beperkingen in voor kinderen en jongeren.

De primaire doelgroep zijn kinderen en jongeren, aangezien zij de begunstigden zijn van de betrokken initiatieven. Ouders en andere actoren kunnen indirect betrokken zijn.

2. Impactanalyse

Effecten van de maatregel:
De maatregel maakt het mogelijk om initiatieven te ondersteunen die de taalontwikkeling van kinderen en jongeren versterken, zowel binnen als buiten de schoolcontext. Het beoogde effect is een versterking van de Nederlandse taalvaardigheid van kinderen en jongeren, onder meer door taalstimulerende activiteiten, door ondersteuning van ouders en andere actoren die betrokken zijn bij taalverwerving, en door de ontwikkeling en verspreiding van kennis en expertise inzake taalstimulering.

Een versterkte taalvaardigheid draagt bij aan de onderwijskansen van kinderen en jongeren en kan hun participatie in onderwijs, vrije tijd en samenleving bevorderen.

De decretale bepaling zelf heeft geen negatieve rechtstreekse effecten op kinderen en jongeren, aangezien zij geen nieuwe rechten of verplichtingen creëert.

Effecten bij niet-invoering:
Zonder deze rechtsgrond kunnen middelen voor de betrokken initiatieven niet of slechts beperkt worden toegekend. Dit zou de mogelijkheden beperken om bijkomende initiatieven te ondersteunen die gericht zijn op de versterking van de Nederlandse taalvaardigheid van kinderen en jongeren en op het ondersteunen van hun onderwijskansen.

3. Opvolging

De concrete voorwaarden en modaliteiten worden vastgesteld door de Vlaamse Regering. De opvolging van de initiatieven gebeurt via de voorwaarden die worden vastgelegd in de subsidieregeling of, in voorkomend geval, in de beheersovereenkomst. Daarbij wordt onder meer aandacht besteed aan doelstellingen, resultaten en rapportering over de uitvoering van de ondersteunde initiatieven.

<u>Band met de begroting</u>

Dit artikel vormt een rechtsgrond voor de subsidiëring van taalversterkende initiatieven. De bepaling zelf heeft geen directe budgettaire weerslag, maar de verdere uitvoering en subsidiëring van de initiatieven wel. De projecten worden gefinancierd met de middelen uit het plan Ieder kind taalheld.

Motivatie bij datum inwerkingtreding in de toekomst

De keuze voor 1 september 2026 als datum van inwerkingtreding sluit aan bij de structuur en cyclus van het onderwijsjaar. Een uniforme startdatum garandeert rechtszekerheid voor scholen en leerlingen en voorkomt dat wijzigingen midden in het schooljaar zouden ingrijpen in lopende processen. De koppeling met de start van het schooljaar wordt in onderwijsregelgeving traditioneel toegepast om een ordelijke implementatie te waarborgen.

Afdeling 4. Wijziging aan de begeleidende maatregelen bij het decreet betreffende de inhaalbeweging voor schoolinfrastructuur

Artikel 14

Het opheffen van Hoofdstuk IX neemt de decretale basis weg voor de subsidie die voorwerp is van een besparing bij BA2026.

Afdeling 5. Extra werkingsbudget voor professionalisering en de aankoop van didactisch materiaal in het kleuteronderwijs ter ondersteuning van de implementatie van minimumdoelen in het kleuteronderwijs

Algemeen

Er wordt in 2026 een extra werkingsbudget voorzien voor professionalisering en de aankoop van didactisch materiaal in het kleuteronderwijs ter ondersteuning van de minimumdoelen in het kleuteronderwijs.

Verantwoording per artikelnummer

Artikel 15

Er wordt een nieuw punt 10° toegevoegd aan het decreet m.b.t. het extra werkingsbudget voor professionalisering en de aankoop van didactisch materiaal in het kleuteronderwijs ter ondersteuning van de minimumdoelen in het kleuteronderwijs.

Artikel 16

Om de invoering van de nieuwe minimumdoelen voor het kleuteronderwijs te ondersteunen worden er in begrotingsjaar 2026 bijkomende werkingsmiddelen voor de professionalisering van kleuteronderwijzers en schoolteams voorzien. De middelen kunnen ook aangewend worden voor de aankoop van didactisch materiaal.

In het begrotingsjaar 2026 wordt er een extra werkingsbudget van 13.552.000 euro voorzien. Deze middelen toegekend aan scholen voor gewoon en buitengewoon basisonderwijs met kleuteronderwijs, pro rata hun aandeel in het totaal aantal kleuters op de eerste schooldag van februari 2026.

Het werkingsbudget wordt toegekend met het oog op professionalisering in het kleuteronderwijs en de aankoop van didactisch materiaal in het kleuteronderwijs, beide ter ondersteuning van de minimumdoelen in het kleuteronderwijs. De middelen kunnen tot 30 juni 2028 voor deze doelstelling gebruikt worden. Het bedrag wordt uitbetaald voor 31 december 2026.

Vlaanderen neemt momenteel deel aan de International Early Learning and Child Well-being Study, een internationaal vergelijkend onderzoek van de OESO bij 5-jarigen. IELS meet vroege geletterdheid en gecijferdheid, zelfregulatie en een set van sociaal-emotionele vaardigheden zoals empathie, vertrouwen en sociaal gedrag bij een representatieve steekproef van 5-jarigen. IELS zal een zicht geven op de manier waarop in onze kleuterscholen gewerkt wordt met de kinderen en wat de uitkomsten ervan zijn. Het kan aanknopingspunten bieden voor het werken rond de kwaliteit van ons kleuteronderwijs. Het Vlaamse rapport wordt op 5 mei 2026 gelijktijdig gepubliceerd met het door de OESO opgestelde internationale rapport. Nadien werkt het Vlaamse onderzoeksteam nog verder aan verdiepende rapporten. Het onderzoek wordt afgerond op 31 december 2026.

Impactanalyse Kinder- en Jongereneffectrapport (JoKER)

Om de invoering van de nieuwe minimumdoelen voor het kleuteronderwijs te ondersteunen worden er in begrotingsjaar 2026 bijkomende werkingsmiddelen voor de professionalisering van kleuteronderwijzers en schoolteams voorzien. De middelen kunnen ook aangewend worden voor de aankoop van didactisch materiaal.

Kleuters profiteren rechtstreeks van de professionalisering van de leerkrachten en van didactisch materiaal die de uitvoering van de nieuwe minimumdoelen ondersteunt. De investering komt de toepassing van de nieuwe minimumdoelen voor de kleuters ten goede, hetgeen de kwaliteit van het onderwijs voor kleuters ten goede komt.

Band met de begroting

De middelen zijn beschikbaar in begrotingsjaar 2026.
De scholen dienen tijdig geïnformeerd te worden met het oog op de start van schooljaar 2026-2027.

Motivatie bij datum inwerkingtreding in de toekomst

De keuze voor 1 september 2026 als datum van inwerkingtreding sluit aan bij de structuur en cyclus van het onderwijsjaar. Een uniforme startdatum garandeert rechtszekerheid voor scholen en leerlingen en voorkomt dat wijzigingen midden in het schooljaar zouden ingrijpen in lopende processen. De koppeling met de start van het schooljaar wordt in onderwijsregelgeving traditioneel toegepast om een ordelijke implementatie te waarborgen.

Afdeling 6. Schrappen forfaitaire deel globale puntenenveloppe

Algemeen

In het kader van de bij het regeerakkoord voorziene tempering van de groei in het secundair onderwijs worden er minder punten in de globale puntenenveloppe toegekend.

Verantwoording per artikelnummer

Artikel 17

Het deel van de globale puntenenveloppe dat gebaseerd is op het forfaitair leerlingenaantal van de scholengemeenschap wordt vanaf 1 september 2026 niet meer toegekend.

Artikel 18

De aanwending van de punten verwijst naar artikel 25, §11. Deze bepaling wordt echter geschrapt. Om de aanwending blijvend mogelijk te maken wordt de aanwendingswijze geïntegreerd in artikel 29.

Dit artikel werd toegevoegd n.a.v. legistiek advies m.b.t. de kruisverwijzing tussen beide artikels.

Effect besparing:

24-25	Minder toegekende punten aan 100%	Minder toegekende punten na aanwendingspercentage (96,57%)	Besparing 2026	Besparing 2027
	19.080	18.426	€ 4.370.542	€ 13.111.626

Kost per punt: € 711,6 (*excl. ALDI/CODI; groene boekje 2025-2026 versie 2025_04)*.

Impactanalyse Kinder- en Jongereneffectrapport (JoKER)

De in het regeerakkoord voorziene inspanningen die in het secundair onderwijs doorgevoerd worden, worden zoveel als mogelijk weg van de klasvloer uitgevoerd. Toch kan het zijn dat er een impact is op de leerlingen.

Het forfaitaire deel van de puntenenveloppe voor de scholengemeenschappen wordt niet meer toekend. Dit kan een impact hebben op de toekenning van middelen aan een school vanuit de scholengemeenschap.

De daling van de puntenenveloppe zal leiden tot een daling van het aantal personeelsleden aangesteld op de globale puntenenveloppe. Welk personeel dit zal zijn en wat het effect op de leerlingen zal zijn, hangt mede af van de keuzes m.b.t. de aanwending van de puntenenveloppe die lokaal binnen de scholen en scholengemeenschappen gemaakt worden.

Band met de begroting

De middelen worden niet meer toegekend vanaf 1 september 2026.
De scholen dienen tijdig geïnformeerd te worden met het oog op de start van schooljaar 2026-2027.

Motivatie bij datum inwerkingtreding in de toekomst

De keuze voor 1 september 2026 als datum van inwerkingtreding sluit aan bij de structuur en cyclus van het onderwijsjaar. Een uniforme startdatum garandeert rechtszekerheid voor scholen en leerlingen en voorkomt dat wijzigingen midden in het schooljaar zouden ingrijpen in lopende processen. De koppeling met de start van het schooljaar wordt in onderwijsregelgeving traditioneel toegepast om een ordelijke implementatie te waarborgen.

Afdeling 7. Financiering opleidingen bachelor en master in de tandheelkunde VUB

Algemeen

Via het Besluit van de Vlaamse Regering tot erkenning van de bacheloropleiding "Bachelor in de tandheelkunde" als nieuwe opleiding van de Vrije Universiteit Brussel van 18 juli 2025 kan de Vrije Universiteit Brussel de bacheloropleiding tandheelkunde aanbieden.

De Vrije Universiteit Brussel heeft voor de opstart van de bacheloropleiding in de tandheelkunde, en in latere fase de masteropleiding, nood aan bijkomende financiering voor de voorbereiding van het nieuwe curriculum, alsook voor aanpassingen van de bestaande infrastructuur en investeringen in nieuwe infrastructuur. Daartoe kent de Vlaamse Overheid vanaf begrotingsjaar 2026 tot en met begrotingsjaar 2030 jaarlijks een bijkomende werkingstoelage van maximaal 4.000.000 euro toe aan de Vrije Universiteit Brussel, als het aanvraagdossier, en het inhoudelijk en financieel rapport, werd gecontroleerd en

goedgekeurd door de regeringscommissaris.

Verantwoording per artikelnummer

Artikel 19

Vlaanderen kampt met lange wachttijden bij tandartsen omwille van een tandartsentekort. Hierbij wijst de planningscommissie ook op de vele te verwachten pensioneringen voor zowel tandartsen als tandarts-specialisten. In 2024 was 29,6% van de werkende tandartsen ouder dan 65 jaar.

Daartoe verhoogde de Vlaamse Regering al de quota voor toegang tot de bacheloropleiding in de tandheelkunde tot 277 studenten via het besluit van de Vlaamse Regering van 27 februari 2026 tot vastlegging van het startquotum voor de opleiding geneeskunde en voor de opleiding tandheelkunde.

De Vlaamse planningscommissie stelde in haar advies in november 2024 ook dat de maximale opleidingscapaciteit in de basisopleiding tandheelkunde zo goed als bereikt is aan de Universiteit Gent en de Katholieke Universiteit Leuven, en roept net als de voorgaande jaren op tot extra opleidingscapaciteit voor tandheelkunde.

Op 18 juni 2025 erkende de Vlaamse Regering de bacheloropleiding "Bachelor in de tandheelkunde" als nieuwe opleiding van de Vrije Universiteit Brussel. De Vrije Universiteit Brussel heeft voor de opstart van de bacheloropleiding in de tandheelkunde, en in latere fase de masteropleiding, echter nood aan extra financiering voor aanpassingen van de bestaande en investeringen in nieuwe infrastructuur.

Volgens het financieringsmechanisme genereren nieuwe opleidingen pas twee jaar na de instroom van de eerste studenten voor het eerst middelen en pas na 7 jaar worden deze volledig gehonoreerd. De financiering van hogeronderwijsinstellingen gebeurt immers op basis van een vijfjaarlijks gemiddelde van het aantal opgenomen studiepunten en financieringspunten over een periode van twee tot zeven jaar voorafgaand aan het begrotingsjaar (financieringsperiode voor begrotingsjaar t = academiejaren t-7/t-6 t/m t-3/t-2).

De start van de opleiding is voorzien in academiejaar 2027-2028. Voorafgaand wordt de opleiding en het curriculum inhoudelijk voorbereid door experts en wordt budget voorzien voor de aanpassing en aankoop van de noodzakelijke infrastructuur.
Het bedrag van 4 miljoen per jaar is gebaseerd op een raming van de kost per student gecombineerd met de noodzakelijke kosten voor de voorbereiding van het curriculum en de verwerving van de noodzakelijke infrastructuur voor de opleiding.

De huidige financiering voor vergelijkbare opleidingen bedraagt 16.750 euro per bachelorstudent in de tandheelkunde. Ervan uitgaande dat er een instroom van 48 studenten voor de opleiding komt, zullen er 240 studenten in de opleiding zitten op kruissnelheid (48 studenten per jaar in zowel bachelor als master, met in totaal 5 studiejaren). Dat komt op een totaalbedrag van 4.020.000 euro in geval de opleiding op kruissnelheid is (vanaf 2031).

De effectieve opleidingskosten vertalen zich vervolgens naar personeelskost (incl., werkingskost en overhead) en investeringskosten. Vanaf 2026 worden personeelsleden in dienst genomen ter voorbereiding en uitbouw van het curriculum. Deze personeelskost loopt gradueel op tot 2031 wanneer de opleiding

en het kader op kruissnelheid komen met een totaal van 24,5 VTE. Daar staat een jaarlijkse kost van 3,69 miljoen euro tegenover vanaf 2031.

De investeringskost valt uiteen in een infrastructuurkost voor de inrichting van de didactische ruimtes, alsook de aankoop van de noodzakelijke didactische toestellen. Vanaf 2026 zal de verbouwing en herinrichting van bestaande ruimtes gebeuren die tot 2008 bestemd waren voor de opleiding tandheelkunde, maar dringend aan een renovatie toe zijn. Daarvoor wordt een kost gerekend van 2,47 miljoen euro. Een nieuwbouw behoorde ook tot de mogelijkheden, maar zou een verdubbeling van deze kost betekenen (bruto 1.200 m^2 aan 4k/m^2).

Daarnaast is er een belangrijke investering nodig voor de benodigde didactische toestellen, namelijk haptische simulatoren, tandartsunits, etc. Hiervoor is een investering van 6,89 miljoen euro noodzakelijk. Die investering zal gradueel gebeuren, met een zwaartepunt de eerste jaren (2026-2028), en compenseert zo de lagere personeelskost die pas zwaarder zal doorwegen vanaf 2028. Dat betekent een gemiddelde kost van ruim 4 miljoen euro per jaar die zeker de eerste jaren onderhevig kan zijn aan schommelingen naargelang de voortgang van de infrastructuurwerken.

De instelling dient jaarlijks een aanvraagdossier in bij de Vlaamse minister, bevoegd voor onderwijs en vorming, uiterlijk op 1 oktober van het voorafgaande begrotingsjaar, om aanspraak te kunnen maken op de bijkomende werkingstoelage. Voor het begrotingsjaar 2026 wordt het aanvraagdossier uiterlijk tegen 1 juli 2026 verwacht. Dit aanvraagdossier bevat een overzicht van de geraamde kosten van de voorbereiding, opstart en ondersteuning van de opleidingen bachelor en master in de tandheelkunde in het betreffende begrotingsjaar. De bijkomende werkingstoelage wordt enkel toegekend en uitbetaald na controle en goedkeuring van het aanvraagdossier door de regeringscommissaris.

De instelling rapporteert over de eigen genomen initiatieven en de effecten en resultaten ervan. De instelling dient hiervoor een beknopt rapport in bij de minister, bevoegd voor het onderwijs, uiterlijk op 1 april van het daaropvolgende begrotingsjaar. In dit rapport wordt de evolutie in aantal studenten en personeelsleden voor de opleiding bachelor en master in de tandheelkunde opgenomen, alsook een gedetailleerde verantwoording van de kosten voor personeel, infrastructuur en andere kosten. Het rapport wordt ter controle voorgelegd aan de regeringscommissaris.

Ten slotte bevat het artikel ook de bevoegdheid voor de Vlaamse Regering om de bijkomende werkingstoelage, toegekend voor deze opleiding, terug te vorderen als:

- als de bacheloropleiding, vermeld in het eerste lid, niet uiterlijk in het academiejaar 2027-2028 aangeboden wordt;
- als de Vrije Universiteit Brussel niet uiterlijk voor 1 maart 2029 bij de Commissie Hoger Onderwijs een aanvraag indient waarin de doelmatigheid van de opleiding master in de tandheelkunde overeenkomstig artikel II.153 wordt beoordeeld;
- als de kosten niet voldoende aangetoond kunnen worden in de jaarlijkse rapportering.

<u>Impactanalyse Kinder- en Jongereneffectrapport (JoKER)</u>

1. Context

Dit artikel creëert een rechtsgrond om bijkomende werkingsmiddelen toe te kennen aan de Vrije Universiteit Brussel voor de inrichting van bijkomende opleidingscapaciteit tandheelkunde. De bijkomende financiering houdt geen rechtstreekse verplichtingen of beperkingen in voor jongeren.

De primaire doelgroep is de universiteit, aangezien zij begunstigden zijn van de bijkomende opleidingscapaciteit, met het oog op het organiseren van onderwijs. Ouders en andere actoren kunnen indirect betrokken zijn.

2. Impactanalyse

Effecten bij invoering:
Aangezien de opleidingscapaciteit tandheelkunde aan de instellingen die momenteel de onderwijsbevoegdheid hebben is bereikt, maakt de maatregel het mogelijk extra opleidingscapaciteit voor de opleiding tandheelkunde te creëren. Dit draagt positief bij aan de onderwijskwaliteit.

De decretale bepaling heeft geen negatieve rechtstreekse effecten op jongeren, aangezien zij geen nieuwe rechten of verplichtingen creëert.

Effecten bij niet-invoering:
Zonder deze rechtsgrond kunnen de bijkomende werkingsmiddelen voor de inrichting van de opleiding tandheelkunde aan de Vrije Universiteit Brussel niet toegekend worden. Dit beperkt de opleidingscapaciteit in deze studierichting.

Band met de begroting

Op begrotingsartikel FD0-1FEE2EA-IS is 1.880.000 euro aanwezig. Daarnaast zal 2.120.000 euro herverdeeld worden van begrotingsartikel FD0-1FBE2AA-PR naar begrotingsartikel FD0-1FEE2EA-IS. Dit bedrag is onderdeel van de totale herschikking voor investeringssteun van 5.758 keuro van FD0-1FBE2AA-PR naar FD0-1FEE2EA-IS bij BA2026.

Afdeling 8. Financiering opleiding master in de geneeskunde Universiteit Hasselt

Algemeen

Via het decreet van 18 juli 2025 over de lerenden en de organisatie in het onderwijs werd de onderwijsbevoegdheid van de Universiteit Hasselt uitgebreid, waardoor deze instelling in het studiegebied Geneeskunde ook masteropleidingen kan aanbieden, mits het positief doorlopen van de programmatieprocedure.

De Universiteit Hasselt heeft voor de inrichting van de masteropleiding in de geneeskunde nood aan een bijkomende financiering voor de voorbereiding van het nieuwe curriculum en de voorziening van de noodzakelijke infrastructuur. Daartoe kent de Vlaamse Overheid vanaf begrotingsjaar 2026 tot en met begrotingsjaar 2030 jaarlijks een bijkomende werkingstoelage van maximaal 2.000.000 euro toe aan de Universiteit Hasselt als het aanvraagdossier, en het inhoudelijk en financieel rapport, werd gecontroleerd en goedgekeurd door de regeringscommissaris.

Verantwoording per artikelnummer

Artikel 20

Vlaanderen kampt met structurele artsentekorten in zowel huisartsgeneeskunde als in belangrijke specialistische domeinen zoals kinderpsychiatrie en geriatrie. Het beroep van huisarts is al sinds 2015 opgenomen in de knelpuntenberoepenlijst van

VDAB. Bovendien is 18% van de huidige huisartsen ouder dan 65 jaar.

Daartoe verhoogde de Vlaamse Regering al de quota voor toegang tot de bacheloropleiding in de geneeskunde tot 1878 studenten via het besluit van de Vlaamse Regering van 27 februari 2026 tot vastlegging van het startquotum voor de opleiding geneeskunde en voor de opleiding tandheelkunde.

Via het decreet van 18 juli 2025 over de lerenden en de organisatie in het onderwijs werd de onderwijsbevoegdheid van de Universiteit Hasselt uitgebreid, waardoor deze instelling in het studiegebied Geneeskunde ook masteropleidingen kan aanbieden, na het positief doorlopen van de programmatieprocedure.

De Universiteit Hasselt heeft voor de inrichting van de masteropleiding in de geneeskunde nood aan extra financiering voor de voorbereiding van het nieuwe curriculum en de voorziening van de noodzakelijke infrastructuur.

Volgens het financieringsmechanisme genereren nieuwe opleidingen immers pas twee jaar na de instroom van de eerste studenten voor het eerst middelen en wordt de kost van startende studenten pas volledig gehonoreerd na 7 jaar. De financiering van hogeronderwijsinstellingen gebeurt immers op basis van een vijfjaarlijks gemiddelde van het aantal opgenomen studiepunten en financieringspunten over een periode van twee tot zeven jaar voorafgaand aan het begrotingsjaar (financieringsperiode voor begrotingsjaar t = academiejaren t-7/t-6 t/m t-3/t-2).

De start van de masteropleiding is voorzien in academiejaar 2028-2029. Voorafgaand (vanaf 2026) wordt de opleiding inhoudelijk door experts voorbereid en wordt budget voorzien voor de aankoop van de noodzakelijke infrastructuur.
Het bedrag van 2 miljoen euro per jaar is gebaseerd op een raming van de kost per student in combinatie met de effectieve kost die noodzakelijk is voor de voorbereiding van het curriculum en de noodzakelijke investeringen ter voorbereiding van de opstart van de opleiding.

De huidige financiering voor vergelijkbare opleidingen bedraagt 7.500 euro per bachelorstudent geneeskunde. Om deze gemiddelde kost per student te berekenen werd enkel rekening gehouden met het variabel onderwijsdeel, ervan uitgaande dat de reeds bestaande bacheloropleiding aan de Universiteit Hasselt reeds andere middelen in het kader van onderzoek e.a. genereert. We gaan ervan uit dat 90 studenten per jaar instromen in de masteropleiding Geneeskunde. Dit leidt tot een totale jaarlijkse kost van ongeveer 2 miljoen euro vanaf het moment dat de opleiding op kruissnelheid is (in 2030).

De effectieve opleidingskosten vertalen zich vervolgens naar personeelskost, werkingskost, overhead en investeringskosten. Vanaf 2026 worden personeelsleden in dienst genomen ter voorbereiding en uitbouw van het curriculum. Deze personeelskost loopt gradueel op tot 2030 wanneer de opleiding en het kader op kruissnelheid komen met een totaal van 23,4 VTE. Dat betekent een jaarlijkse personeelskost van 3,5 miljoen euro (incl. werking en overhead). De financiering volgt de gefaseerde opbouw van de opleiding, waarbij de kosten en personeelsinzet gradueel toenemen in functie van de instroom van studenten.

Noodzakelijke investeringskosten bestaan uit de huur van extra didactische ruimtes (vanaf 2028) en de inrichting van ‘Skills Labs’ voor training en simulatie voor studenten en stafleden (periode 2026-2027). Deze investeringskost bedraagt in totaal 3,4 miljoen euro en zal gradueel afnemen tussen 2026-2030. Het

zwaartepunt van deze kost ligt in de eerste jaren en compenseert zo de lagere personeelskost die pas zwaarder zal doorwegen vanaf 2028.

De totale opleidingskost loopt jaarlijks op en overschrijdt het beschikbare budget van 2 miljoen euro. De instelling zal de resterende kosten zelf dragen.

De instelling dient jaarlijks een aanvraagdossier in bij de Vlaamse minister, bevoegd voor onderwijs en vorming, uiterlijk op 1 oktober van het voorafgaande begrotingsjaar, om aanspraak te kunnen maken op de bijkomende werkingstoelage. Voor het begrotingsjaar 2026 wordt het aanvraagdossier uiterlijk tegen 1 juli 2026 verwacht. Dit aanvraagdossier bevat een overzicht van de geraamde kosten van de voorbereiding, opstart en ondersteuning van de opleiding master in geneeskunde in het betreffende begrotingsjaar. De bijkomende werkingstoelage wordt enkel toegekend en uitbetaald na controle en goedkeuring van het aanvraagdossier door de regeringscommissaris.

De instelling rapporteert over de door haar genomen initiatieven en de effecten en resultaten ervan. De instelling dient hiervoor een beknopt rapport in bij de minister, bevoegd voor het onderwijs, uiterlijk op 1 april van het daaropvolgende begrotingsjaar. In dit rapport wordt de evolutie in aantal studenten en personeelsleden voor de opleiding master in geneeskunde opgenomen, alsook een gedetailleerde verantwoording van de kosten voor personeel, infrastructuur en andere kosten.

Ten slotte bevat het artikel ook de bevoegdheid voor de Vlaamse Regering om de bijkomende werkingstoelage, toegekend voor de opleiding, terug te vorderen als het macrodoelmatigheidsdossier voor de opleiding master in de geneeskunde niet ingediend wordt bij de Commissie Hoger Onderwijs uiterlijk op 1 maart 2027 of als de kosten niet voldoende aangetoond kunnen worden in de jaarlijkse rapportering.

<u>Impactanalyse Kinder- en Jongereneffectrapport (JoKER)</u>

1. Context

Dit artikel creëert een rechtsgrond om bijkomende werkingsmiddelen toe te kennen aan de Universiteit Hasselt voor de inrichting van een masteropleiding geneeskunde. De bijkomende financiering houdt geen rechtstreekse verplichtingen of beperkingen in voor jongeren.

De primaire doelgroep is de universiteit, aangezien zij begunstigden zijn van de bijkomende opleidingscapaciteit, met het oog op het inrichten van onderwijs voor studenten. Ouders en andere actoren kunnen indirect betrokken zijn.

2. Impactanalyse

Effecten bij invoering:
Aangezien de opleidingscapaciteit geneeskunde aan de instellingen die momenteel de onderwijsbevoegdheid hebben is bereikt, maakt de maatregel het mogelijk extra opleidingscapaciteit voor de masteropleiding geneeskunde te creëren. Dit draagt positief bij aan de onderwijskwaliteit.

De decretale bepaling heeft geen negatieve rechtstreekse effecten op jongeren, aangezien zij geen nieuwe rechten of verplichtingen creëert.

Effecten bij niet-invoering:

Zonder deze rechtsgrond kunnen de bijkomende werkingsmiddelen voor de inrichting van de master geneeskunde aan UHasselt niet toegekend worden. Dit beperkt de opleidingscapaciteit in deze studierichting.

Band met de begroting

Het benodigde budget van 2 miljoen euro zal herverdeeld worden van begrotingsartikel FD0-1FBE2AA-PR naar begrotingsartikel FD0-1FEE2EA-IS. Dit bedrag is onderdeel van de totale herschikking voor investeringssteun van 5.758 keuro van FD0-1FBE2AA-PR naar FD0-1FEE2EA-IS bij BA2026.

Afdeling 9. Uitbouw van de master handelswetenschappen met focus op artificiële intelligentie op campus Kulak

Algemeen

Om de verdere uitbouw van de opleiding master in de handelswetenschappen op vlak van Artificiële Intelligentie mogelijk te maken, het onderwijsaanbod te versterken in het licht van de digitale transformatie en een duurzame bijdrage te leveren aan de ontwikkeling van hooggekwalificeerd talent in West-Vlaanderen, kent de Vlaamse Regering een toelage toe voor de verdere uitbouw van de opleiding master in de handelswetenschappen aan de KU Leuven op het grondgebied van de stad Kortrijk (KU Leuven Kulak).

De Katholieke Universiteit Leuven heeft voor de verdere uitbouw van de opleiding master in de handelswetenschappen met focus op artificiële Intelligentie, de verdere opschaling van het Nexus-concept op maat van de West-Vlaamse context en de ontwikkeling van toegankelijke leerpaden voor werkstudenten, nood aan bijkomende financiering voor bijkomende personeelsinzet en investeringen in infrastructuur. Daartoe kan de Vlaamse Overheid vanaf begrotingsjaar 2026 tot en met begrotingsjaar 2030 jaarlijks een bijkomende werkingstoelage van maximaal 1.000.000 euro toekennen aan de Katholieke Universiteit Leuven, na controle en goedkeuring van een aanvraagdossier door de regeringscommissaris.

Verantwoording per artikelnummer:

Artikel 21

Om de verdere uitbouw van de opleiding master in de handelswetenschappen mogelijk te maken, het onderwijsaanbod in West-Vlaanderen te versterken in het licht van de digitale transformatie en een duurzame bijdrage te leveren aan de ontwikkeling van hooggekwalificeerd talent in West-Vlaanderen, kan van begrotingsjaar 2026 tot en met 2030 jaarlijks een toelage worden toegekend voor de verdere uitbouw van de opleiding master in de handelswetenschappen aan de KU Leuven op het grondgebied van de stad Kortrijk (KU Leuven Kulak) van maximaal 1.000.000 euro.

De opleiding krijgt een duidelijke en unieke focus op ondernemerschap in een AI-gedreven economie. Artificiële intelligentie beïnvloedt vandaag alle kerngebieden van het bedrijfsleven: van geautomatiseerde analyses en voorspellende modellen tot procesoptimalisatie, strategische besluitvorming en AI gedreven marketing. Door deze ontwikkelingen centraal te plaatsen in het curriculum, bereidt de Katholieke Universiteit Leuven studenten voor op een bedrijfswereld waarin digitale en datagedreven competenties essentieel zijn.

Die invulling zal worden uitgebouwd volgens het Nexus-concept, een vernieuwend en schaalbaar onderwijsconcept dat inspeelt op regionale behoeften. Het Nexus-concept is een universitaire variant van duaal leren die academische excellentie combineert met een structurele en inhoudelijke werkveldintegratie. Via aangepaste werkvormen, intensieve begeleiding en vernieuwde evaluatiemodellen sluiten opleidingen nauwer aan bij professionele contexten, zonder in te boeten aan academische en technische diepgang. Daarmee biedt Nexus een antwoord op zowel de arbeidsmarktkrapte als de structurele mismatch tussen opleiding en regionale noden. Daarnaast wordt expliciet ingezet op de ontwikkeling van hybride en online leerpaden, zodat werkstudenten maximaal ondersteund kunnen worden en op de creatie van een overdraagbaar leereffect voor de andere onderwijsinstellingen.

Om de opleiding master in de handelswetenschappen verder uit te bouwen met een specifieke focus op artificiële intelligentie, de doorontwikkeling van het Nexus-concept en de creatie van bijkomende leerpaden voor werkstudenten zijn een bijkomende personeelsinzet en gerichte investeringen in (digitale) infrastructuur voorzien.

	2026	2027	2028	2029	2030
Academisch personeel – Docenten (ZAP)	€ 181.070	€ 344.389	€ 450.253	€ 455.858	€ 461.575
Ondersteunend personeel	€ 176.000	€ 461.326	€ 516.621	€ 526.953	€ 316.676
Gastprofessoren		€ 33.874	€ 34.552	€ 35.243	€ 35.948
Ondersteunend personeel LLL	€ 141.338	€ 141.820	€ 142.936	€ 143.395	€ 125.174
Werking (incl. communicatie)	€ 5.000	€ 5.000	€ 5.000	€ 5.000	€ 5.000
Uitrusting (afstandsonderwijs - educatieve technologie)	€ 125.000	€ 125.000			
Totaal	€ **628.408**	€ **1.111.409**	€ **1.149.361**	€ **1.166.448**	€ **944.373**

De instelling dient jaarlijks een aanvraagdossier in bij de Vlaamse minister, bevoegd voor onderwijs en vorming, uiterlijk op 1 oktober van het voorafgaande begrotingsjaar, om aanspraak te kunnen maken op de bijkomende werkingstoelage. Voor het begrotingsjaar 2026 wordt het aanvraagdossier uiterlijk tegen 1 juli 2026 verwacht. Dit aanvraagdossier bevat een overzicht van de geraamde kosten van de voorbereiding, opstart en ondersteuning van de opleiding master in de handelswetenschappen in het betreffende begrotingsjaar. De bijkomende werkingstoelage wordt enkel toegekend en uitbetaald na controle en goedkeuring van het aanvraagdossier door de regeringscommissaris. De regeringscommissaris beoordeelt het getrouwheidsgehalte van het budget en bevestigt dat het voorgestelde budget uitgaven betreft die niet door andere subsidiestromen zijn gedekt zijn.

De instelling rapporteert over de eigen genomen initiatieven en de effecten en resultaten ervan. De instelling dient hiervoor een beknopt rapport in bij de minister, bevoegd voor het onderwijs, uiterlijk op 1 april van het daaropvolgende begrotingsjaar. In dit rapport wordt de evolutie in aantal studenten en personeelsleden voor de opleiding master in de handelswetenschappen op het grondgebied van de stad Kortrijk opgenomen, alsook een gedetailleerde verantwoording van de kosten voor personeel, infrastructuur en andere kosten. Het rapport wordt ter controle voorgelegd aan de regeringscommissaris. De regeringscommissaris gaat na of de vermelde financiële gegevens in het verantwoordingsrapport correct zijn en of er geen reserveopbouw is.

Ten slotte bevat het artikel ook de bevoegdheid voor de Vlaamse Regering om de bijkomende werkingstoelage, toegekend voor deze opleiding, terug te vorderen of niet of gedeeltelijk toe te kennen:Ten slotte bevat het artikel ook de bevoegdheid voor de Vlaamse Regering om de bijkomende werkingstoelage, toegekend voor

deze opleiding, volledig of gedeeltelijk terug te vorderen of niet of gedeeltelijk toe te kennen:

- als de masteropleiding, vermeld in het eerste lid, niet uiterlijk in het academiejaar 2027-2028 aangeboden wordt;
- als de kosten niet voldoende aangetoond kunnen worden in de jaarlijkse rapportering;
- als uit het inhoudelijk en financieel rapport blijkt dat de doelstellingen of kritieke prestatie-indicatoren niet of onvoldoende wordt bereikt.

Impactanalyse Kinder- en Jongereneffectrapport (JoKER)

1. Context

Dit artikel creëert een rechtsgrond om bijkomende werkingsmiddelen toe te kennen aan de Katholieke Universiteit Leuven voor de verdere uitbouw van de opleiding master in de handelswetenschappen. De bijkomende financiering houdt geen rechtstreekse verplichtingen of beperkingen in voor jongeren.

De primaire doelgroep is de universiteit, aangezien zij begunstigden zijn van de bijkomende opleidingscapaciteit, met het oog op het organiseren van onderwijs voor studenten. Ouders en andere actoren kunnen indirect betrokken zijn.

2. Impactanalyse

Effecten bij invoering:
De maatregel maakt het mogelijk bij te dragen aan de ontwikkeling van hooggekwalificeerd talent in de provincie West-Vlaanderen. Dit draagt positief bij aan de onderwijskwaliteit en arbeidsmarktkansen van studenten.

De decretale bepaling heeft geen negatieve rechtstreekse effecten op jongeren, aangezien zij geen nieuwe rechten of verplichtingen creëert.

Effecten bij niet-invoering:
Zonder deze rechtsgrond kunnen de bijkomende werkingsmiddelen voor de verdere uitbouw van de opleiding master in de handelswetenschappen niet toegekend worden. Dit beperkt de ontwikkelingskansen van studenten.

Band met de begroting

Het nodige budget van 1 miljoen euro zal herverdeeld worden van begrotingsartikel FD0-1FBE2AA-PR naar begrotingsartikel FD0-1FEE2EA-IS.

Dit bedrag is onderdeel van de totale herschikking voor investeringssteun van 5.758 keuro van FD0-1FBE2AA-PR naar FD0-1FEE2EA-IS bij BA2026.

Afdeling 10. Financiering taalondersteuning bij startende studenten hoger onderwijs

Algemeen

Studenten van wie de thuistaal niet het Nederlands is, kampen vaak met taalachterstand en hebben bijkomende ondersteuning nodig om hun niveau van het Nederlands te versterken. Om de slaagkansen van deze studenten in het hoger onderwijs te verhogen wordt een deel van de middelen voor het plan ‘Ieder kind taalheld’ toegewezen aan hogeronderwijsinstellingen.

Verantwoording per artikelnummer

Artikel 22

In de begrotingsjaren 2026 en 2027 wordt een totaalbudget van telkens 2.500.000 euro voorzien en in de begrotingsjaren 2028 en 2029 5.000.000 euro om studenten te ondersteunen om hun niveau van het Nederlands te versterken. De verdeling van deze middelen gebeurt a rato van het aandeel startende studenten met een andere thuistaal dan het Nederlands in een Nederlandstalige hogeronderwijsopleiding.

'Startende studenten met een andere thuistaal dan het Nederlands' werd op twee manieren geoperationaliseerd:

- Voor de 'taalcomponent' werd gebruik gemaakt van de indicator 'Andere thuistaal dan het Nederlands in het secundair onderwijs' uit DISCIMUS;
- Voor de component 'startende studenten' werd gebruik gemaakt van de concepten 'trajectstarter' en 'generatiestudent'. Een trajectstarter wordt hierbij gedefinieerd als een student die zich in een bepaalde graduaats- of bacheloropleiding voor de eerste maal inschrijft. Een generatiestudent is een student die zich voor het eerst inschrijft met een diplomacontract voor een specifieke opleiding van het hoger beroepsonderwijs of een initiële professioneel of academisch gerichte bachelor in het Vlaamse hoger onderwijs, ongeacht de instelling waarin de student is ingeschreven. Een student behoudt dit statuut gedurende het gehele academiejaar, ook als hij wisselt van opleiding.

De opname van trajectstarter als indicator is hierbij van belang om een realistisch beeld te krijgen van het aantal startende studenten in hogeronderwijsopleidingen. Studenten en instellingen die proactief aan studiekeuzeoriëntering doen, worden door het toevoegen van deze indicator niet benadeeld. Dezelfde logica is ingebouwd in het financieringsmodel hoger onderwijs, waarbij studenten in een graduaatsopleiding of initiële bacheloropleiding financieringspunten genereren voor FPI-input in het variabel onderwijsdeel tot in die opleiding 60 studiepunten verworven zijn.

Het aantal startende studenten hoger onderwijs (trajectstarters) met een andere thuistaal dan het Nederlands is tussen de academiejaren 2018-2019 en 2023-2024 met 94,51% toegenomen. Het aantal studenten hoger onderwijs dat zich voor een eerste keer inschrijft in het hoger onderwijs (generatiestudenten), met een andere thuistaal dan het Nederlands, is tussen de academiejaren 2018-2019 en 2023-2024 eveneens toegenomen met 61,73%.

Deze sterke toename van startende studenten met een andere thuistaal dan het Nederlands vraagt van de hogeronderwijsinstellingen extra begeleiding voor deze studenten, die vaak kampen met een taalachterstand. Het financieringssysteem hoger onderwijs genereert geen specifieke middelen voor deze doelgroep. Daarom investeert de Vlaamse Regering in bijkomende financiële ondersteuning voor hogescholen en universiteiten met als doel startende studenten in Nederlandstalige opleidingen de nodige taalsteun te bieden.

Voor de begrotingsjaren 2026 en 2027 wordt jaarlijks een bijkomende werkingstoelage aan de hogescholen en universiteiten van 2.500.000 euro toegekend. Voor de begrotingsjaren 2028 en 2029 wordt jaarlijks een bijkomende werkingstoelage aan de hogescholen en universiteiten van 5.000.000 euro toegekend.

Deze bedragen worden verdeeld over de hogescholen en universiteiten volgens de onderstaande procedure:

1) Voor elke instelling wordt het gewogen aantal trajectstarters en generatiestudenten met een andere thuistaal dan het Nederlands in Nederlandstalige opleidingen in de referentieperiode t-3/2 bepaald door het aantal trajectstarters met een andere thuistaal dan het Nederlands in Nederlandstalige opleidingen van de instelling te vermeerderen met het aantal generatiestudenten met een andere thuistaal dan het Nederlands in Nederlandstalige opleidingen van de instelling, vermenigvuldigd met factor 2. Aangezien het bij generatiestudenten met een andere thuistaal dan het Nederlands studenten betreft die, ten opzichte van trajectstarters, nog geen ervaring hebben met academisch taalgebruik is een zwaardere weging aangewezen. Deze studenten zullen immers intensievere taalbegeleiding nodig hebben bij hun eerste hogeronderwijsopleiding.
2) Vervolgens gebeurt de verdeling over de instellingen pro rata hun gewogen aantal trajectstarters en generatiestudenten met een andere thuistaal dan het Nederlands in Nederlandstalige opleidingen ten opzichte van de som van de gewogen aantallen trajectstarters en generatiestudenten met een andere thuistaal dan het Nederlands in Nederlandstalige opleidingen van alle instellingen.

De instellingen rapporteren over de door hun genomen initiatieven en de effecten en resultaten ervan. De instellingen dienen hiervoor een beknopt inhoudelijk rapport in bij de minister, bevoegd voor onderwijs en vorming, uiterlijk op 1 april van het daaropvolgende begrotingsjaar. De instellingen nemen de verantwoording over de besteding van de taalmiddelen op in hun jaarrekening.

Impactanalyse Kinder- en Jongereneffectrapport (JoKER)

1. Context

Dit artikel creëert een rechtsgrond om bijkomende werkingsmiddelen toe te kennen aan de hogeronderwijsinstellingen voor de organisatie van bijkomende taalondersteuning voor startende studenten. De bijkomende financiering houdt geen rechtstreekse verplichtingen of beperkingen in voor jongeren.

De primaire doelgroep zijn hogeronderwijsinstellingen, aangezien zij begunstigden zijn van de bijkomende taalondersteuning voor studenten. Ouders en andere actoren kunnen indirect betrokken zijn.

2. Impactanalyse

Effecten bij invoering:
De maatregel maakt het mogelijk bij te dragen aan de taalondersteuning van startende studenten. Dit draagt positief bij aan de onderwijskwaliteit en slaagkansen van kwetsbare studenten.

De decretale bepaling heeft geen negatieve rechtstreekse effecten op jongeren, aangezien zij geen nieuwe rechten of verplichtingen creëert.

Effecten bij niet-invoering:
Zonder deze rechtsgrond kunnen de bijkomende werkingsmiddelen voor de taalondersteuning niet toegekend worden. Dit beperkt de ontwikkelingskansen van studenten.

Band met de begroting

De benodigde budgetten zullen herverdeeld worden van begrotingsartikel FC0-1FBE2AA-PR (AGODI-provisie) naar begrotingsartikel FD0-1FEE2EA-IS.

Brussel, 24 april 2026.

De minister-president van de Vlaamse Regering
en Vlaamse minister van Economie, Innovatie en Industrie,
Buitenlandse Zaken, Digitalisering en Facilitair Management,

Matthias DIEPENDAELE

Voor de Vlaamse minister van Wonen, Energie en Klimaat, Toerisme en Jeugd,

Hans BONTE

De Vlaamse minister van Binnenland, Steden- en Plattelandsbeleid,
Samenleven, Integratie en Inburgering,
Bestuurszaken, Sociale Economie en Zeevisserij,

Hilde CREVITS

De Vlaamse minister van Begroting en Financiën, Vlaamse Rand,
Onroerend Erfgoed en Dierenwelzijn

Ben WEYTS

De Vlaamse minister van Onderwijs, Justitie en Werk,

Zuhal DEMIR

De Vlaamse minister van Welzijn en Armoedebestrijding,
Cultuur en Gelijke Kansen,

Caroline GENNEZ

De Vlaamse minister van Omgeving en Landbouw,

Jo BROUNS

De Vlaamse minister van Mobiliteit, Openbare Werken, Havens en Sport,

Annick DE RIDDER

De Vlaamse minister van Brussel en Media,

Cieltje VAN ACHTER

De Vlaamse minister,

Voor Melissa DEPRAETERE, Hans BONTE